

บทที่ ๒

การดำเนินงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

กำเนิดองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

เนื่องจากกิจการโทรศัพท์ในระยะแรก ๆ นั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน มีฐานะเป็นเพียงกองช่างโทรศัพท์ในสังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข การดำเนินงานจึงไม่คล่องตัว เพราะต้องประสบอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องการเงินที่จะนำมาลงทุนซื้อ เครื่องอุปกรณ์เพื่อการขยายงาน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระเบียบแบบแผนของวิธีการดำเนินงานแบบราชการ ทำให้กิจการโทรศัพท์ไม่อาจขยายงานรวดเร็วเท่าที่ควรจะทำได้

ดังนั้น จึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยแยกกองช่างโทรศัพท์จากกรมไปรษณีย์โทรเลข มาตั้งเป็นองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ที่รัฐเป็นเจ้าของ สังกัดกระทรวงคมนาคมมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อแรกจัดตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้น องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้รับโอนงานจากกรมไปรษณีย์โทรเลขมาดำเนินงานเฉพาะกิจการโทรศัพท์ในเขตนครหลวง คือ กรุงเทพฯ และธนบุรี เท่านั้น ส่วนกิจการโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาคหรือในต่างจังหวัด กรมไปรษณีย์โทรเลขยังคงดำเนินการอยู่ กิจการโทรศัพท์ในเขตนครหลวงที่ได้รับโอนจากกรมไปรษณีย์โทรเลขนั้น ประกอบด้วย ชุมสายโทรศัพท์ วัดเลียบ บางรัก สามเสนและเพลินจิต จำนวนเลขหมายทั้งสิ้นประมาณ ๑๐,๐๐๐ เลขหมาย จำนวนพนักงานประมาณ ๗๐๐ คน และทรัพย์สินที่ได้รับโอนคิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ประมาณ ๔๐ ล้านบาท

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, ครบรอบ ๒๕ ปี. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ ๒๕๒๒), หน้า ๔ - ๖.

ต่อมาได้มีการรับโอนงานและขยายงานด้านกิจการโทรศัพท์ตามลำดับ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๓ รับโอนงานโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาคจากกรมไปรษณีย์โทรเลขงวดแรก
จำนวน ๑๐ ชุมสาย จำนวนเลขหมายประมาณ ๑,๖๐๐ เลขหมาย และพนักงานลูกจ้างอีก
๑,๒๑๓ คน

พ.ศ. ๒๕๐๔ รับโอนงานโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาคจากกรมไปรษณีย์โทรเลขงวดที่สอง
จำนวน ๓๗ ชุมสาย จำนวนเลขหมายประมาณ ๘,๑๐๐ เลขหมาย และพนักงานลูกจ้างอีก
๑,๔๔๓ คน

พ.ศ. ๒๕๐๗ รับโอนงานโทรศัพท์ทางไกลภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จากสำนักงานดำเนินการตามโครงการโทรคมนาคม กระทรวงคมนาคม

พ.ศ. ๒๕๑๒ รับโอนงานโทรศัพท์ทางไกลในภาคเหนือและภาคใต้ จากสำนักงาน
ดำเนินการตามโครงการโทรคมนาคม กระทรวงคมนาคม

เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๒๖ มีชุมสายโทรศัพท์ทั่วประเทศจำนวน ๒๐๗ ชุมสาย จำนวนเลข
หมายทั้งสิ้น ๕๑๘,๖๗๒ เลขหมาย ในจำนวนนี้แบ่งเป็นชุมสายในเขตโทรศัพท์นครหลวง ๔๖ ชุมสาย
จำนวน ๓๘๑,๔๓๘ เลขหมาย และชุมสายในเขตโทรศัพท์ภูมิภาค ๑๖๑ ชุมสาย จำนวน ๑๓๗,๒๓๔
เลขหมาย และมีพนักงานทั้งหมด ๑๓,๒๕๗ คน ซึ่งเฉลี่ย ๓๔ เลขหมายต่อพนักงาน ๑ คน
(๕๑๘,๖๗๒ เลขหมาย / ๑๓,๒๕๗ คน) สรุปลำดับจำนวนพนักงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
ตั้งแต่ปี ๒๔๙๗ จนถึงสิ้นปี ๒๕๒๖ ดังตัวเลขที่แสดงอยู่ในตารางที่ ๑

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑

ตารางแสดงจำนวนพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ปี พ.ศ.	พนักงานสามัญ	พนักงานวิสามัญ	คนงานประจำ	รวม
๒๔๙๗	๓๓๕	๑๗๘	๒๑๙	๗๓๒
๙๘	๕๒๕	๒๐๒	๒๒๑	๘๔๘
๙๙	๕๘๔	๒๓๙	๒๓๑	๙๕๔
๒๕๐๐	๕๑๔	๒๔๘	๒๕๔	๑,๐๑๖
๐๑	๕๖๑	๒๕๓	๓๑๓	๑,๑๒๗
๐๒	๖๐๕	๒๓๗	๒๕๗	๑,๐๙๙
๐๓	๖๙๓	๒๕๒	๒๖๘	๑,๒๑๓
๐๔	๖๙๑	๒๗๑	๔๘๑	๑,๔๔๓
๐๕	๑,๑๐๔	๒๙๖	๕๒๕	๑,๙๒๕
๐๖	๑,๓๕๖	๔๔๗	๕๑๙	๒,๓๒๒
๐๗	๑,๖๗๔	๕๐๐	๕๗๒	๒,๖๔๖
๐๘	๒,๐๗๕	๕๘๒	๕๘๓	๓,๑๔๐
๐๙	๒,๓๔๗	๖๓๓	๖๑๗	๓,๕๙๗
๑๐	๒,๕๖๘	๖๗๕	๕๙๒	๓,๘๓๕
๑๑	๒,๖๐๓	๗๐๕	๘๓๓	๔,๑๔๑
๑๒	๓,๐๖๙	๗๒๔	๑,๒๒๔	๕,๐๑๗
๑๓	๓,๕๕๖	๖๙๖	๑,๑๓๐	๕,๓๘๒
๑๔	๔,๑๑๒	๗๒๒	๑,๔๕๕	๖,๒๘๙
๑๕	๔,๖๓๖	๗๖๒	๑,๕๐๕	๖,๙๐๓
๑๖	๕,๑๔๙	๗๗๕	๑,๕๓๙	๗,๔๖๓
๑๗	๕,๓๕๔	๗๖๒	๒,๓๕๕	๘,๔๖๑
๑๘	๕,๕๖๕	๗๔๓	๒,๕๙๓	๘,๙๐๑
๑๙	๕,๘๖๓	๗๒๒	๒,๕๖๘	๙,๑๕๓
๒๐	๕,๙๑๗	๗๐๖	๒,๙๐๐	๙,๕๒๓
๒๑	๖,๓๗๙	๖๙๒	๒,๘๕๓	๙,๙๒๔
๒๒	๖,๓๙๙	๖๘๕	๓,๕๑๙	๑๐,๕๐๓
๒๓	๗,๔๕๒	๕๗๓	๒,๙๗๓	๑๐,๘๙๘
๒๔	๗,๕๖๓	๕๕๗	๓,๒๐๘	๑๑,๓๒๘
๒๕	๗,๘๖๒	๕๑๔	๓,๘๕๗	๑๒,๒๓๓
๒๖	๙,๒๒๙	๕๐๐	๓,๖๒๘	๑๓,๓๕๗

ที่มา : องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ความเป็นมาของกิจการโทรศัพท์ในประเทศไทย

กิจการโทรศัพท์ในประเทศไทยในระยะแรกเริ่ม เท่าที่ปรากฏในหนังสือตำนานไปรษณีย์ โทรเลขสยาม พ.ศ. ๒๔๒๘ - ๒๔๖๘ กล่าวว่า ได้มีการนำโทรศัพท์เข้ามาใช้ในประเทศไทยเป็น ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยทางราชการกระทรวงกลาโหม ซึ่งในขณะนั้นเรียกว่า "กรมกระลาโหม" ได้นำเครื่องโทรศัพท์เข้ามาติดตั้งที่กรุงเทพฯ และจังหวัดสมุทรปราการแห่งละ ๑ เครื่อง วัตถุประสงค์ในเบื้องต้น เพื่อใช้ในการแจ้งข่าวเรือเข้าและออกที่ปากน้ำ สมุทรปราการให้ทางกรุงเทพฯ ทราบ

เมื่อครั้งที่คนไทยเริ่มรู้จักใช้โทรเลขโทรศัพท์นั้น มีปรากฏใน "บันทึกจดหมายเหตุ-สยามสมัย" ว่า "มิสเตอร์อาลาบาสเตอร์เป็นอูระเซอร์เว และสอนพวกข้าราชการให้เรียนรู้วิชาสายโทรเลขสายเตลิวโฟน ได้รู้ข่าวทางไกลแต่ทุกพิภพ ด้วยอาศัยตาหูของที่สายโทรเลขเขียนมาและได้รู้ข่าวแต่ไกลอาศัยหู ได้ยินคำที่เขาพูดมาตามเตลิวโฟนด้วย"

มิสเตอร์อาลาบาสเตอร์ผู้นี้เป็นชาวอังกฤษ เข้ารับราชการในแผ่นดินสยาม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๕ จนกระทั่งสิ้นชีวิตเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๕

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๒๘ กรมไปรษณีย์โทรเลขได้รับโอนกิจการโทรศัพท์จากกระทรวงกลาโหมดำเนินการ และได้ขยายกิจการออกไปโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้เครื่องโทรศัพท์เป็น เครื่องมือสื่อสารในการติดต่อ เครื่องโทรศัพท์ที่ใช้ในระยะแรกนั้นเป็นเครื่องระบบ "แม็กนิโต" (Magneto System) หรือระบบไฟประจำเครื่อง (Local Battery = L.B) มีจำนวนผู้เข้าทั้งสิ้น ๖๑ ราย มีระยะทางสายทั้งสิ้นยาวประมาณ ๘๖ กิโลเมตร โทรศัพท์แบบนี้ได้ใช้งานติดต่อกันมาเป็นเวลา ๒๐ ปีเศษ

เครื่องโทรศัพท์ระบบ "แม็กนิโต" นั้น ทุก ๆ เครื่องจะต้องมีแบตเตอรี่ต่อยูกับตัวเครื่องเพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้ใช้เฉพาะในการพูดกัน ส่วนในด้านสัญญาณ (Signalling) นั้น โทรศัพท์กลาง หรือพนักงานต่อสาย ก็ต้องหมุน "แม็กนิโต" ที่ติดต่อยูกับตัวเครื่อง จึงจะมีสัญญาณเกิดขึ้นที่ตู้ต่อของพนักงาน ยิ่งกว่านั้นเวลาเลิกพูดก็ต้องหมุน "แม็กนิโต" อีกครั้งเพื่อให้เกิดสัญญาณเลิกพูดขึ้นที่ตู้ต่อ เพื่อให้พนักงานถอดปลั๊กที่ต่อออก

จากความก้าวหน้าในด้านกิจการโทรศัพท์ของโลก ได้มีการประดิษฐ์เครื่องโทรศัพท์ระบบไฟกลาง (Central Battery = C.B.) ขึ้นมาใหม่ โดยที่โทรศัพท์ระบบไฟกลางนี้ทันสมัยกว่าระบบแมกนีโต การใช้สะดวกและประหยัดกว่า กรมไปรษณีย์โทรเลขจึงสั่งซื้อเครื่องชุมสายโทรศัพท์ระบบไฟกลางที่ใช้พนักงานต่อมาใช้แทนเครื่องโทรศัพท์ระบบแมกนีโต โดยในขั้นต้นได้ติดตั้งโทรศัพท์ระบบไฟกลางขึ้นที่ตำบลวัดเลียบ (ตึกสถานีวิทยุ ๑ ป.ณ. ขณะนั้น) เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ต่อมาเนื่องจากสถานที่คับแคบไม่เหมาะสม จึงได้ย้ายที่ทำการโทรศัพท์กลางออกมาตั้งที่ถนนจักรเพชร (ตึกชุมสายวัดเลียบเดิม)

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๕ กิจการโทรศัพท์ได้เจริญก้าวหน้าและแพร่หลายยิ่งขึ้น ผู้เข้าศัพท์ได้เพิ่มจำนวนขึ้นถึง ๑,๔๒๒ เลขหมาย โดยที่จำนวนผู้เข้าได้ขยายตัวมากขึ้น บริเวณโทรศัพท์กลางวัดเลียบนั้น รับการติดตั้งเพิ่มขึ้นอีกไม่ได้เพราะเนื้อที่จำกัด ทางราชการจึงได้ติดตั้งโทรศัพท์กลางขนาด ๕๐๐ เลขหมาย ขึ้นที่ตำบลบางรัก เพื่อแบ่งจำนวนผู้เข้าในเขตตอนใต้ของกรุงเทพฯ มาเข้าโทรศัพท์กลางแห่งนี้ และในปีเดียวกันก็ได้วางสายเคเบิลใต้ดินเชื่อมโยงระหว่างโทรศัพท์กลางทั้งสองแห่งให้สามารถติดต่อกันได้ เป็นอันว่าในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ กิจการโทรศัพท์ได้แพร่หลายไปทั่วกรุงเทพฯ และยังสามารถใช้ติดต่อกับต่างจังหวัด เช่น สมุทรปราการ นนทบุรี และนครปฐมด้วย

ความดำริที่จะเปลี่ยนเครื่องชุมสายโทรศัพท์เป็นระบบอัตโนมัติ ได้ริเริ่มในสมัยที่พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม โดยทรงพิจารณาเห็นว่า เครื่องชุมสายโทรศัพท์ระบบไฟกลางทั้งที่โทรศัพท์กลางวัดเลียบและบางรัก มีอายุใช้งานไม่น้อยกว่า ๒๕ ปีแล้ว การสึกหรออันเนื่องมาจากได้ใช้มานาน ทำให้สภาพของเครื่องทรุดโทรมไม่สะดวกในการใช้ด้วยนานาประการ นอกจากนี้บริษัท ซึ่งเป็นผู้สร้างเครื่องโทรศัพท์ดังกล่าวก็หันไปสร้างเครื่องชุมสายระบบอัตโนมัติ ซึ่งให้ความสะดวกกว่ากันเป็นส่วนมาก ทำให้การจัดหาชิ้นส่วนอะไหล่ของเครื่องอุปกรณ์ของเครื่องโทรศัพท์ระบบเก่าเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากและมีราคาสูง นอกจากนี้ ทั้งในประเศยุโรปและสหรัฐอเมริกาได้ มีการใช้เครื่องโทรศัพท์ระบบอัตโนมัติกันอย่างแพร่หลายมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว

ดังนั้น ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ แล้ว ทางราชการ จึงได้สั่งซื้อเครื่องชุมสายระบบอัตโนมัติ แบบ สเต็ป-บาย-สเต็ป (step-by-step) จากบริษัท เจนเนอรัล อิเล็กทริก คัมพานี (General Electric Company) แห่งประเทศอังกฤษ เมื่อ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ สำหรับติดตั้งที่โทรศัพท์กลางวัดเลียบและบางรัก เป็นจำนวนเงิน ๒๗,๑๙๘ ปอนด์ คิดเป็นเงินไทยประมาณ ๒๙๙,๑๘๒ บาท (ตามมูลค่าของเงินในสมัยนั้น)^๑

เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๗๙ เครื่องโทรศัพท์อัตโนมัติทั้ง ๒ ชุด ได้ส่งมาถึงประเทศไทย นายช่างชาวไทยซึ่งเดินทางไปรับการศึกษาอบรมจากต่างประเทศ ได้ร่วมกับนายช่างชาวอังกฤษทำการติดตั้งเครื่องชุมสายอัตโนมัติดังกล่าว ณ ชุมสายวัดเลียบจำนวน ๒,๓๐๐ เลขหมาย และที่ชุมสายบางรักจำนวน ๑,๒๐๐ เลขหมาย รวมเป็น ๓,๕๐๐ เลขหมาย เมื่อได้ทำการตรวจสอบสภาพทางสายตอนนอก เปลี่ยนเครื่องตามบ้านผู้เช่า ตลอดจนเปลี่ยนแปลงและกำหนดเลขหมายตามบ้านผู้เช่าและเรียบเรียงสมุดรายนามผู้เช่าโทรศัพท์ใหม่จนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการตัดเปลี่ยนเลขหมายและเปิดชุมสายอัตโนมัติ โดยผู้เช่าหมุนตัวเลขบนหน้าบัตรติดต่อถึงกันได้เองเป็นครั้งแรก เมื่อเวลา ๐.๐๑ น. ของวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๐ หลังจากที่ได้เปิดใช้โทรศัพท์ระบบอัตโนมัติแล้ว ปรากฏว่าเป็นที่นิยมของประชาชนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ทางราชการจึงได้สร้างชุมสายเพิ่มขึ้นอีก ๒ แห่ง คือ ชุมสายสามเสนและชุมสายเพลินจิต

วิวัฒนาการระบบเครื่องชุมสายโทรศัพท์

ในระยะแรกเริ่มที่มีการใช้โทรศัพท์นั้น ระบบการต่อสายโทรศัพท์จะเป็นแบบตู้โทรศัพท์ (Manual Switch Boards) พนักงานสลับสายเป็นผู้เสียบสายจากเครื่องโทรศัพท์ต่าง ๆ ต่อเข้าหากัน เมื่อมีเลขหมายโทรศัพท์เพิ่มมากขึ้น การใช้พนักงานสลับสายในการต่อสายแบบนี้เกิดความยุ่งยากมาก ต่อมาเมื่อมีชุมสายโทรศัพท์อัตโนมัติรุ่นแรก ทำงานโดยอาศัยหมุนจากตัวเครื่องไปควบคุมอุปกรณ์ต่อสายให้ทำงานเป็นจังหวะ ๆ ตามตัวเลขที่ผู้ใช้โทรศัพท์หมุน ระบบนี้ยังมีข้ออยู่ทั่วไปเรียกว่า ระบบ สเต็ป-บาย-สเต็ป หรือสโทรเจอ (Strowger) ตามชื่อของผู้ประดิษฐ์ คือ อามันต์ บี. สโทรเจอ (Almond B. Strowger) แห่งเมือง แคนซัส (Kansas) ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔

^๑ องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, ครบรอบ ๒๕ ปี (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ ๒๕๒๒), หน้า ๓.

ถึงแม้ว่าระบบ สเท็พ-บาย-สเท็พ จะมีราคาถูกและทำงานได้ผลดีก็ตาม แต่ก็ยังทำงานช้าและประสิทธิภาพต่ำ ไม่สามารถให้บริการใหม่ ๆ ได้ และที่สำคัญที่สุด คือ ไม่สามารถทำงานได้ผลดีในเขตที่มีการใช้โทรศัพท์มาก ๆ เช่นในเขตนครหลวงและชุมชนใหญ่ ๆ

วิวัฒนาการระบบชุมสายโทรศัพท์ที่เกิดขึ้นต่อไป คือ ชุมสายระบบক্রอสบාර์ ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากระบบเดิม คือ ในระบบ สเท็พ-บาย-สเท็พ นั้น ชุมสายโทรศัพท์ที่ใช้จังหวะที่ได้รับจาก เครื่องโทรศัพท์แต่ละตัวต่ออุปกรณ์ตามขั้นตอน เพื่อให้สามารถต่อโทรศัพท์สองเลขหมายเข้าหากันได้ ส่วนระบบক্রอสบාර์ ชุมสายจะเก็บจังหวะทุกตัวที่หมุนไว้ก่อนจนครบแล้วจึงจะต่อเลขหมายเข้าหากันด้วยวิธีการต่อโทรศัพท์รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม การใช้ชุมสายระบบক্রอสบාර์ได้รับความสำเร็จอย่างดี มีระยะเวลาผิดพลาดเพียง ๑๑ นาที ในระยะ ๔๐ ปี ของการทำงานชุมสายระบบนี้ และชุมสายระบบক্রอสบාර์นี้ประกอบด้วยชิ้นส่วนเล็ก ๆ จึงเป็นการประหยัดในการผลิตชิ้นส่วนดังกล่าว

ข้อแตกต่างระหว่างชุมสายระบบক্রอสบාර์ กับชุมสายระบบสเท็พ-บาย-สเท็พ

ชุมสายระบบক্রอสบාර์ มีคุณสมบัติที่ดีเด่นกว่าชุมสายระบบ สเท็พ-บาย-สเท็พ หลายประการเช่น

๑. สามารถลดขนาดของพื้นที่ที่ติดตั้งได้มาก
๒. ตัวระบบสวิทช์ (Switch) ครอสบාර์ ไม่ยุ่งยากในการบำรุงรักษา
๓. ระบบการควบคุมร่วมทำให้การทำงานของอุปกรณ์ทั้งชุมสายสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า
๔. อุปกรณ์มีเสียงรบกวนต่ำ
๕. ประหยัดกว่า ทำงานเร็วกว่า เปลืองสายผ่านเชื่อมระหว่างชุมสายน้อยกว่า

โดยสรุปแล้ว ชุมสายระบบক্রอสบාර์ จะดีกว่าชุมสายระบบ สเท็พ-บาย-สเท็พ มาก^๑

^๑ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มปพยอม "วิวัฒนาการระบบเครื่องชุมสายโทรศัพท์" บทความขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย), หน้า ๑ - ๒.

วิวัฒนาการของเครื่องขุมสายโทรศัพท์ยุคต่อมา หรือยุคปัจจุบันนี้เป็นยุคของเครื่องขุมสายระบบอิเล็กทรอนิกส์ หลาย ๆ ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางกิจการโทรศัพท์ได้ตกลงใจรับหลักการระบบการทำงาน of ขุมสายระบบนี้ (ซึ่งเรียกว่าขุมสายระบบ เอส.พี.ซี.) โดยการเพิ่มขุมสายใหม่หรือขยายเลขหมายของขุมสายเก่า ด้วยเครื่องขุมสายระบบ เอส.พี.ซี. ทั้งหมด

เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจของประเทศต่าง ๆ คือ แนวโน้มการขึ้นราคาของเครื่องขุมสายระบบ สเท็พ-บาย-สเท็พ และเครื่องขุมสายระบบ ครอสบาร์ นั้น จะมีราคาเพิ่มสูงขึ้น เพราะว่าหลาย ๆ ประเทศเริ่มใช้น้อยลง จำนวนการสั่งซื้อก็ลดลง ทำให้ประเทศผู้ผลิตหันไปผลิตเครื่องขุมสายระบบใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเพราะวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีของเครื่องขุมสายระบบ ครอสบาร์ นั้น ได้ถึงขีดสุดแล้ว อาจจะมีบางประเทศที่ใช้อยู่ก็จะทำการสั่งซื้อจากประเทศผู้ผลิตในราคาที่สูง อันเกิดขึ้นจากค่าแรงงาน และวัตถุดิบราคาสูงขึ้นนั่นเอง

ฉะนั้น ในอนาคตเครื่องขุมสายระบบ เอส.พี.ซี. จะมีราคาเฉลี่ยต่อเลขหมายต่ำกว่าเครื่องขุมสายระบบ ครอสบาร์ มาก

ในทำนองเดียวกัน บรรดาประเทศผู้ผลิตก็พยายามคิดค้นพัฒนาเกี่ยวกับอุปกรณ์และชิ้นส่วน ในการทำงาน of เครื่องขุมสายระบบ เอส.พี.ซี. ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งนี้ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเครื่องขุมสายของระบบนี้สามารถผลิตขึ้นได้ง่าย ด้วยการใช้เครื่องมืออัตโนมัติ ใช้แรงงานน้อยลงด้วย

ข้อดีของเครื่องขุมสายระบบ เอส.พี.ซี. อีกเหตุผลหนึ่งก็คือ มีลักษณะพิเศษหลายประการ เมื่อเปรียบเทียบกับแล้วจะแตกต่างกับเครื่องขุมสายระบบ ครอสบาร์ ได้แก่

๑. ใช้พื้นที่น้อยกว่าสำหรับขุมสายที่มีขนาดเลขหมายเท่ากันประมาณครึ่งหนึ่ง ทำให้สามารถลดขนาดของอาคารขุมสายโทรศัพท์ลงได้

๒. การติดตั้งได้สะดวกรวดเร็ว ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง

๓. การบำรุงรักษาง่ายกว่า เพราะมีอุปกรณ์บอกรายละเอียดของเหตุเสียและจุดที่เสียอย่างชัดเจน สามารถแก้ไขได้รวดเร็ว ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในด้านบำรุงรักษาลง อีกทั้งขุมสายมีประสิทธิภาพให้การบริการสูงขึ้น

๔. ต้องการพนักงานประจำขุมสายน้อยลง ลดค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงาน

๕. อายุการใช้งานใช้ได้นานกว่า และทันสมัยต่อเทคโนโลยี ไม่ล้าสมัยง่าย
๖. อัตราค่าอะไหล่ ราคาถูกกว่า
๗. การฝึกอบรมพนักงานใช้ระยะเวลาสั้นกว่า
๘. สามารถให้บริการพิเศษต่าง ๆ แก่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ เช่น บริการเลขหมายย่อ, บริการเลขหมายด่วน, บริการเรียกซ้ำ ฯลฯ เป็นต้น

สรุป ในปัจจุบันนี้ ความต้องการของผู้ใช้บริการมีเพิ่มมากขึ้นและนับวันความต้องการนี้จะทวีคูณมากขึ้นเรื่อย ๆ องค์การโทรศัพท์ฯ จึงต้องพยายามสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้เพียงพอ โดยการลงทุนขยายงานเพื่อสร้างข่ายสายโทรศัพท์ให้มากขึ้น และองค์การโทรศัพท์ฯ จำเป็นต้องเลือกอุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องชุมสายโทรศัพท์ที่ทันสมัย ทั้งนี้เพราะเครื่องชุมสายโทรศัพท์ได้มีการพัฒนาก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสูงขึ้นและเพื่อเป็นการประหยัดในการลงทุนขยายงานในอนาคตด้วยเหตุนี้เอง องค์การโทรศัพท์ฯ จึงได้เปลี่ยนจากการใช้เครื่องชุมสายระบบ ทรอสบาร์ ที่องค์การโทรศัพท์ฯ เคยใช้มานานแล้วมาเป็นเครื่องชุมสายระบบ เอส.พี.ซี. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการให้สูงขึ้น^๑

ลักษณะและขอบเขตของการดำเนินงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

นโยบายในการดำเนินงานขององค์การโทรศัพท์ฯ ได้ถือนโยบายตามที่ระบุพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๙๗ ว่าให้จัดตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อจัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการโทรศัพท์ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชนและดำเนินการธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการโทรศัพท์และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องใกล้เคียงกัน หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์

การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว องค์การโทรศัพท์ฯ ได้บริหารงานโดยยึดหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. ปรับปรุงส่งเสริมบริการโทรศัพท์ในด้านคุณภาพให้มีสมรรถภาพและมีความสะดวกในการติดต่อได้รวดเร็วและแน่นอน

^๑ สัมภาษณ์ ดร.ธงชัย ยงเจริญ, ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สำนักวางแผนและโครงการ,

๒. ขยายกิจการและเพิ่มเติมบริการโทรศัพท์ในทางปริมาณ ให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของประชาชน

๓. พยายามขจัดอุปสรรคข้อขัดข้องในการใช้โทรศัพท์ให้น้อยลง

๔. คิดอัตราค่าบริการพอสมควร

สำหรับนโยบายในการดำเนินงานขององค์การโทรศัพท์ฯ เกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์ องค์การโทรศัพท์ฯ ได้กำหนดนโยบายไว้ดังนี้ คือ "ดำเนินงานให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน โดยปรับปรุงการบริการโทรศัพท์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขยายปริมาณโทรศัพท์ให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยคิดอัตราค่าเช่าและค่าบริการพอสมควร ทั้งควบคุมเสถียรภาพทางการเงินขององค์การโทรศัพท์ฯ ให้อยู่ในฐานะที่มั่นคง และให้สวัสดิการและค่าตอบแทนแก่พนักงานโดยเหมาะสม"^๑

ดังนั้น ผลของการดำเนินงานขององค์การโทรศัพท์ฯ จึงไม่ใช่นโยบายดำเนินงานเพื่อมีวัตถุประสงค์แต่เพียงหากำไรให้ได้มาก ๆ เท่านั้น แต่จะต้องมุ่งการให้บริการแก่ประชาชนผู้ใช้โทรศัพท์ให้ได้รับความสะดวกในการต่อโทรศัพท์ และในการบริการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้โทรศัพท์ ทั้งนี้ยังจะต้องลงทุนขยายกิจการให้กว้างขวางและคิดอัตราค่าบริการพอสมควร ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญที่เป็นลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งคือ ทางด้านการวางแผนงานขององค์การโทรศัพท์ฯ จะมีการจัดทำแผนการลงทุนขยายงานระยะ ๕ - ๘ ปี โดยวางแผนงานการลงทุนขยายงานในแต่ละโครงการ ว่าจะมีโครงการลงทุนเท่าใดในแต่ละปี และมีการขยายเลขหมายเพิ่มอีกเป็นจำนวนเท่าใด

การบริหารงานในปัจจุบัน

องค์การโทรศัพท์ฯ เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม การบริหารงานอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการองค์การโทรศัพท์ฯ โดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้อำนวยการดำเนินงานตามนโยบายของคณะกรรมการ

ผู้ที่ได้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์ฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ จนถึงปัจจุบัน มีรายนาม ดังนี้

^๑ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, "รายงานประจำปี ๒๕๒๔." (กรุงเทพมหานคร : อรุณสภา) หน้า ๑๒.

๑. นายสนธิ	ตุงคะมณี	๒๔ ก.พ. ๒๔๙๗ - ๖ มี.ค. ๒๕๐๓
๒. พลโท ผเชิญ	นิมิบุตร	๑ พ.ค. ๒๕๐๓ - ๒ พ.ย. ๒๕๑๐
๓. นายจำรูญ	วัชรราชัย	๒ พ.ย. ๒๕๑๐ - ๑ มี.ค. ๒๕๑๘
๔. นายบุญชู	เพียรพานิช	๑ มี.ค. ๒๕๑๘ - ๔ ธ.ค. ๒๕๒๒
๕. พลตรี หม่อมราชวงศ์ สุตพันธ์ ทวีวงศ์		๔ ธ.ค. ๒๕๒๒ - ๒๑ ก.ค. ๒๕๒๔
๖. พลโท แสวง	จามรจันทร์	๒๑ ก.ค. ๒๕๒๔ - ๑ ส.ค. ๒๕๒๕ (รักษาการ)
๗. พลตำรวจตรี สุชาติ	เผือกสกนธ์	๑ ส.ค. ๒๕๒๕ - ๔ ต.ค. ๒๕๒๕ (รักษาการ)
๘. พลตรี สมบัติ	คามัชเรีเยร	๔ ต.ค. ๒๕๒๕ - ปัจจุบัน ^๑

สถิติการดำเนินงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย นับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งเป็นองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๖) สรุปได้ดังที่แสดงในเอกสารแนบ ภาคผนวก ก.

การแบ่งส่วนการบริหารงานและหน้าที่ของส่วนงาน

องค์การโทรศัพท์ฯ ได้แบ่งส่วนการบริหารงานออกเป็น ๔ ฝ่าย ๒ สำนักงาน ดังนี้

๑. ฝ่ายดำเนินการ (Department of Operations) มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการโทรศัพท์และโทรคมนาคม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและส่วนที่ติดต่อกับต่างประเทศขององค์การโทรศัพท์ฯ รวมทั้งการดำเนินงานในด้านพาณิชย์และการบำรุงรักษา

๒. ฝ่ายวิศวกรรม (Department of Plant Engineering) มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานวัสดุ อุปกรณ์ การพัสดุ การจัดหา การออกแบบแผน ประมวลแผนงานและโครงการ ตลอดจนการทดสอบ การซ่อมและการผลิตอุปกรณ์

๓. ฝ่ายเศรษฐกิจและการเงิน (Department of Economics and Finance) มีหน้าที่วางแผนประสานงานและดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจ การเงิน การงบประมาณ การบัญชี การรักษาและการจ่ายเงิน การเก็บรายได้ การออกเอกสารเรียกเก็บเงิน การรวบรวมและวิจัยสถิติ

๔. ฝ่ายธุรการ (Department of Administration) มีหน้าที่ดำเนินงานด้านบุคลากร การสวัสดิการ การศึกษาอบรม กฎหมาย ระเบียบวินัย สารบรรณและธุรการทั่วไป

^๑ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย , ครบรอบ ๓๐ ปี (กรุงเทพมหานคร :

๕. สำนักผู้อำนวยการ (Office of the Managing Director) มีหน้าที่ประสานงาน ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับนโยบายรวม การวางแผนงานรวม การตรวจการ และสอบบัญชีขององค์การโทรศัพท์ฯ

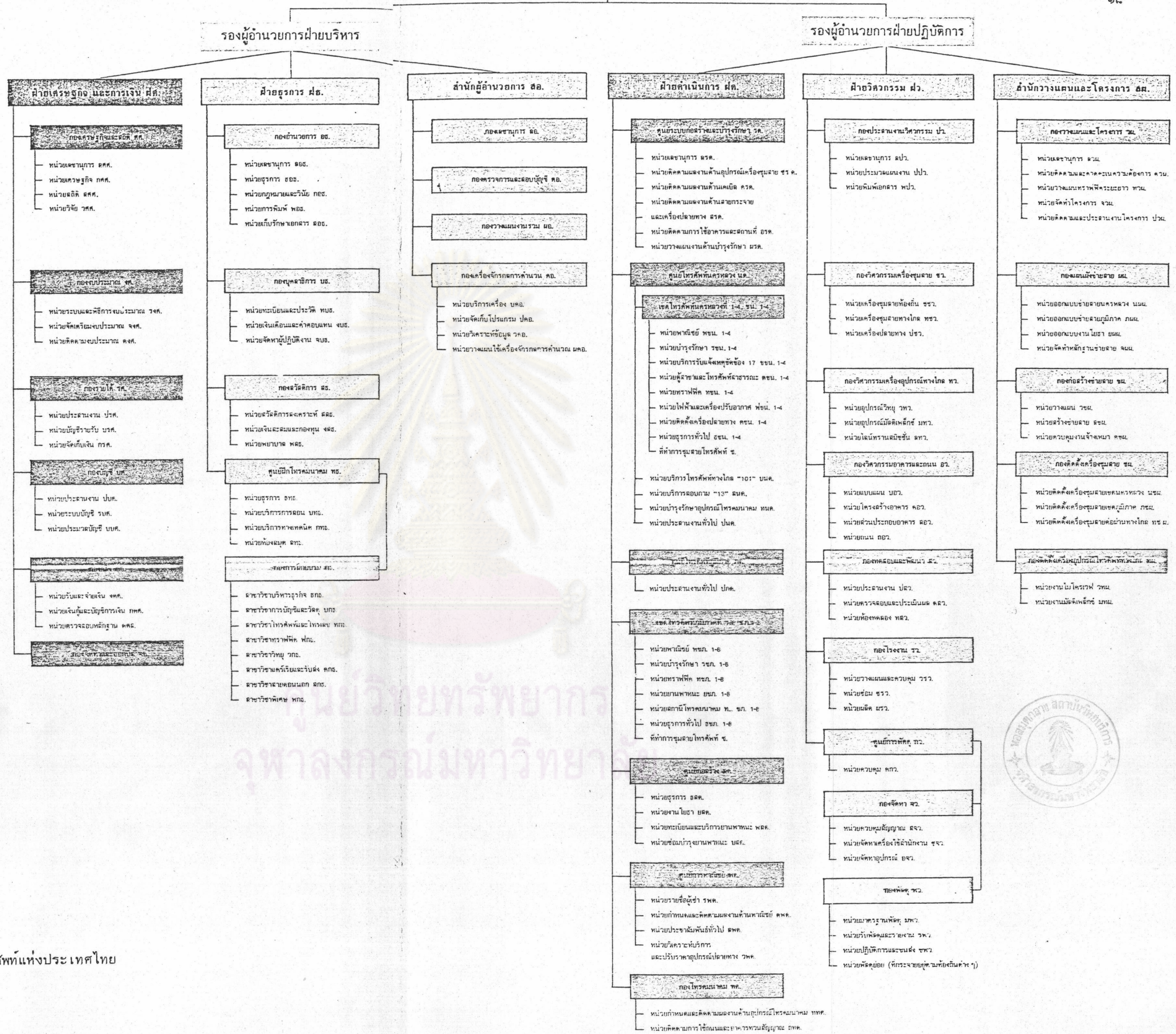
๖. สำนักวางแผนและโครงการ (Office of Planning and Project) มีหน้าที่วางแผนงานเกี่ยวกับการปรับปรุงและการขยายงานขององค์การโทรศัพท์ฯ จัดทำโครงการพร้อมทั้งกำหนดและดำเนินงาน และควบคุมการดำเนินงานด้านก่อสร้างให้เป็นไปตามโครงการและแผนงานที่กำหนดเอาไว้

โดยแต่ละฝ่ายและแต่ละสำนักงาน ยังแบ่งส่วนงานออกเป็นศูนย์-กอง-หน่วยงานย่อยต่าง ๆ ตามลักษณะของงาน เพื่อกระจายความรับผิดชอบตามหน้าที่ออกไปอีก เพื่อวัตถุประสงค์ในการประสานงานในการดำเนินงานและการให้บริการโดยทั่วถึง

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งส่วนงานต่าง ๆ ซึ่งจะแสดงในรูปขององค์ภาพพขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ในปัจจุบันได้ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

องคตพษพ

ที่มา: กองบุคลากร อธิการ โทรศัทพ์แห่งประเทศไทย

